

Ermita de Sant Antoni

Santa Coloma de Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Cim del Montpedrós, recinte del Castellnou de Cervelló
Emplaçament Al cim de la muntanya del Montpedrós
Alçada: 350,5

Coordenades:

Latitud: 41.36976
Longitud: 2.00267
UTM Est (X): 416593
UTM Nord (Y): 4580285

Classificació

Número de fitxa 08244 - 16
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1958
Autoria de l'element: Iniciativa popular
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Reformes al 1662 i reconstruïda el 1958
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: 08244A011000520000DH
Autoria de la fitxa Cristina Belmonte (iPAT Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: dl., 20/05/2019 - 02:00

Descripció

L'ermita de Sant Antoni és un edifici de planta rectangular de nau única, amb la façana d'accés orientada a nord-est, coberta amb volta de canó una mica rebaixada i un acabat exterior ondulat fet de formigó armat, coronat per una creu.

L'interior està arrebossat, pintat de blanc, i té un sòcol de pedra de més d'un metre d'alçada. Sota coberta hi ha una línia d'imposta composta d'una cornisa de petites mènsules d'on arrenca la volta de la nau. La pavimentació està composta per rajola ceràmica vermella.

Exteriorment, les façanes són de maçoneria arrebossada amb morter de calç en alguns punts i, en d'altres, amb morter de ciment pòrtland fruit de reparacions que s'hi han dut a terme. Les cantonades són de carreus d'arenisca vermella vistos, que també són presents delimitant les dues portes d'accés a l'edifici i definint una línia sota la coberta de la façana principal.

L'edifici està situat sobre una banqueta que es pot observar a la façana sud-est. Per accedir a l'interior s'han de pujar quatre graons i entrar per una porta amb arc de mig punt definit amb dovelles. Al damunt hi ha una inscripció amb la data 1958, any de l'última reconstrucció. A cada costat de la porta hi ha un banc de pedra adossat a la façana. Damunt la porta hi ha un òcul emmarcat amb pedra vista.

A la façana posterior també hi ha una porta d'entrada, rectangular, delimitada per carreus de pedra que permet l'accés a una planta semisoterrada que correspon a l'antiga cisterna del Castell. Per sobre aquesta porta també hi ha i un petit òcul.

A l'entorn hi trobem una zona formigonada amb unes escales amb baranes metàl·liques que permeten salvar el desnivell existent al sector sud i que esdevenen un mirador excepcional del territori.

Observacions:

Cada any s'hi fa l'aplec de Sant Antoni. A la teulada hi ha el vèrtex un punt geodèsic 285127001

Història

El 16 de maig de 1292, Guerau de Cervelló va fundar un benefici a l'altar de Sant Antoni del castell Vell de Cervelló. Al desembre següent, se'n funda un altre en honor a Maria, de Sant Antoni Abat i de tots el Sants, per tal que es resés per ell i els seus familiars a l'altar de Sant Antoni Abat de la capella de Castellnou de Cervelló. Per al manteniment del culte, va concedir la meitat del delme que rebia dels molins nous de Sant Vicenç dels Horts i altres censos.

Sembla, però, que el Castellnou de Cervelló i la seva capella van quedar força malmesos durant la guerra Civil Catalana (1462-1472), o potser abans, a causa del terratrèmol de 1428, i després van quedar abandonats. En la visita pastoral del 17 d'agost de 1484 no hi havia ningú que servís la capella i s'esmentava com ermita ("capella heremitoriam"), tot i que encara conservava alguns elements. El 1498 la situació s'havia agreujat, ja que l'edifici amenaçava ruïna i es trobava sense cap altar ni ornament, per la qual cosa es va manar que es reparés. Tot i això, aquesta reparació no es va fer fins a finals del segle XVII. El 13 de maig de 1662, Dalmau d'Ivorra, baró de Sant Vicenç, donava permís per reconstruir la capella a instància de Jaume Mas, rector de la parròquia de Santa Coloma, i dels jurats Rafael Julià i Rafael Via.

La capella va ser beneïda el dia 27 de juliol de 1664 pel vicari general del bisbat de Barcelona, el reverend doctor Pere Màrtir Febrer, que havia estat rector de Santa Coloma de Cervelló. Es va fer una processó des de l'església de Santa Coloma, s'hi va celebrar una missa, un dinar popular i es va ballar una danseta.

Des de llavors l'edifici va estar en ús fins a l'any 1836, quan la capella va tornar a ser abandonada. Hi havia mantingut el culte diferents ermitans, el darrer dels quals va ser Oleguer Forgas (1817-1836).

La capella actual és fruit d'una reconstrucció feta el 1958 per iniciativa popular i amb pedres de l'antiga església i del castell. De fet, està parcialment construïda sobre l'antiga cisterna del recinte defensiu.

Actualment s'hi celebra l'Aplec anual de Sant Antoni, que té lloc l'últim cap de setmana del mes d'abril. El 2019 s'hi ha celebrat el 65è aplec.

Bibliografia

AA.DD (2011) Inventari de Masies i elements singulars del municipi de Santa Coloma de Cervelló. Memòria. SPAL. Diputació de Barcelona

PADRÓ, Josep; RIQUELME, Joan (2002) Santa Coloma de Cervelló. Valls: Edicions Cossetània.

